

KAPADOKYA BÖLGESİNDEKİ DOĞAL VE KÜLTÜREL MİRAS VARLIKLARININ KORUNMASI İÇİN İÇ HAVA KALİTESİNİN İZLENMESİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KORUMA STRATEJİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Proje Yürütücüsü

Prof.Dr. Serkan ŞAHİNKAYA

Bu çalışma DKMP25-1 nolu ihtisaslaşma projesi kapsamında yürütülmektedir.

Proje Süresi: 30 ay

Proje Ekibi

Prof. Dr. Serkan Şahinkaya

Prof. Dr. Yener Bektaş

Prof. Dr. Mustafa Hilmi Çolakoğlu

Prof. Dr. Ece Ümmü Deveci

Özden Pehlevan

Projenin Amacı:

Kapadokya’da UNESCO Dünya Miras Listesi’nde yer alan ve ziyaretçi yoğunluğu yüksek olan doğal ve kültürel miras alanlarında — Göreme Milli Parkı içindeki Karanlık Kilise, Yılanlı Kilise, Elmalı Kilise, Aziz Basil Şapeli; Derinkuyu Yeraltı Şehri; Avanos’taki Çavuşin Kilisesi ve Gülşehir’deki St. Jean Kilisesi gibi mekânlarda — iç mekân hava kalitesinin izlenmesi, ziyaretçi akışının iç mekan hava kalitesine etkisinin tespit edilmesi, bu kalitenin miras yapıları ile ziyaretçi ve çalışan sağlığı üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi ve sürdürülebilir koruma stratejilerinin geliştirilmesi, projenin öncelikli amaçlarıdır.

Projenin Önemi:

- Literatürdeki Bilimsel Boşluğun Giderilmesi,
- Kültürel Miras Yapılarının Uzun Vadeli Korunmasının Sağlanması,
- Ziyaretçi Deneyimi ve Çalışan Sağlığına Yönelik İyileştirmelerin Önerilmesi,
- Aşırı Turizmin Etkilerine Karşı Sürdürülebilir Yönetimin Geliştirilmesi,
- Yapay Zekâ Destekli Tahmine Dayalı Modellemenin Yapılması,
- Çok Paydaşlı Kurumsal ve Bölgesel Farkındalığın Oluşturulması,
- Kapadokya Bölgesindeki Politika Geliştirme Süreçlerine Bilimsel Kanıt Temelli Katkının Yapılması.

Çalışma Sahası:

Göreme Açık Hava Müzesi

Karanlık Kilise: Zengin freskleriyle öne çıkan yapı, iç hava kalitesi bozulduğunda pigment ve sıvalarda tahribat riski taşır.

Yılanlı & Elmalı Kiliseleri: Yetersiz havalandırma ve yüksek ziyaretçi yoğunluğu, CO₂ ve nem birikimine neden olmaktadır.

Aziz Basil Şapeli: Az bilinen ancak iyi korunmuş yapısıyla karşılaştırmalı ölçümler için değerlidir.

Derinkuyu Yeraltı Şehri: Dar geçitleri nedeniyle hava sirkülasyonu zayıftır; sıcaklık ve CO₂ birikimi hem yapısal hem de sağlık riski oluşturur.

Çavuşin Kilisesi: Nem salınımı fresk yüzeylerini tehdit etmektedir; dış cephede erozyon gözlenmektedir.

St. Jean Kilisesi: İç mekân koşulları fresklerin korunması açısından hassastır; bu nedenle izleme çalışmaları kritik önemdedir.